

Sygn. akt II Ca 510/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2023 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodnicząca: sędzia Maria Antecka Protokolant: stażysta Katarzyna Miczuga

po rozpoznaniu w dniu 8 grudnia 2023 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa S. W.

przeciwko K. J. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań - Stare Miasto w Poznaniu

z dnia 8 grudnia 2021 r.

sygn. akt I C 699/20

1. oddala apelację,
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego 1800 zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia w przedmiocie kosztów procesu do dnia zapłaty.

Maria Antecka

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 21 grudnia 2023 r.

W sprawie z powództwa S. W. przeciwko K. J. (1) o zapłatę 20000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia następnego po doręczeniu odpisu pozwu do dnia zapłaty, Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto wyrokiem z dnia 8 grudnia 2021 r. (I C 699/20) :

- w punkcie I. oddalił powództwo

- w punkcie II. kosztami postępowania obciążył powoda w całości, a wyliczenie tych kosztów pozostawił postanowieniu referendarza sądowego po uprawomocnieniu się wyroku.

W pisemnym uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że powód oparł żądanie pozwu na twierdzeniu, że pozwany wyrządził mu szkodę działając jako biegły poprzez wydanie wadliwej, nierzetelnej, nieprawidłowej i niezgodnej z aktualnym stanem wiedzy opinii w sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym w Poznaniu – sygn. akt XVIII C 1155/16, co skutkowało oddaleniem powództwa w tejże sprawie. W ocenie Sądu Rejonowego powództwo podlegało

oddaleniu na podstawie art.6 k.c. - powód nie wykazał swoich twierdzeń, a poczynione w toku postępowania ustalenia faktyczne nie potwierdziły, ani podstawy prawnej, ani związku skutkowo – przyczynowego pomiędzy wydaniem opinii przez biegłego a niekorzystnym dla powoda wyrokiem. Nadto Sąd Rejonowy wskazał, że nie zaistniały dalsze elementy podstawy prawnej wskazywanej jako podstawa roszczenia, a mianowicie, aby pozwany ze swojej winy wyrządził powodowi szkodę. Nadto Sąd Rejonowy wskazał, że działaniom pozwanego nie można przypisać znamion czynu niedozwolonego.

Z wyrokiem tym nie zgodził się powód zaskarżając go w całości apelacją, zarzucając:

I. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na:

a.) uznaniu, że biegły sądowy K. J. (1) wykonał opinię w sprawie prowadzonej przed Sądem Okręgowym w Poznaniu pod sygn. akt: XVIII C 1155/16 zgodnie ze zleceniem sądu, nie zawęził przedmiotu opinii, odnosząc się do wszelkich pytań i kwestii zawartych w zleceniu Sądu Okręgowego,

b.) uznaniu, że biegły sądowy K. J. (1) posiadał stosowne doświadczenie oraz pogłębioną znajomość zagadnień planistycznych,

c.) uznaniu, że nie było żadnych wyraźnych sprzeczności ani żadnych wyraźnych błędów merytorycznych ani przekroczenia posiadanych kompetencji przez biegłego K. J. (1), działającego zgodnie ze zleceniem Sądu Okręgowego, sporządzającego opinię do celów zagospodarowania przestrzennego przedmiotowej działki,

pomimo, że materiał dowodowy, w szczególności dokumenty znajdujące się w aktach sprawy prowadzonej przed Sądem Okręgowym pod sygn. akt: XVIII C 1155/16, jednoznacznie sprzeciwia się wysunięciu takich opinii,

II. naruszenie przepisów postępowania, tj.:

1.) art. 227 k.p.c. w zw. z art. 248 § 1 k.p.c. polegające na oddaleniu wniosku dowodowego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu architektury i urbanistyki:

a.) który to wniosek zmierzał do wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy, co miało wpływ na jej rozstrzygnięcie, gdyż Sąd I instancji orzekał na podstawie niepełnego materiału dowodowego spraw, a w konsekwencji niezasadne oddalenie roszczenia powoda,

b.) pomimo iż w świetle ustalonego w sprawie stanu faktycznego zaistniała konieczność wyjaśnienia kwestii związanych ze spełnianiem przez nieruchomości powoda przesłanek pozwalających na przyjęcie, że mógł on uzyskać decyzję o warunkach zabudowy zarówno na cele określone w treści składanych przez niego wniosków o wydanie decyzji o warunkach zabudów, jak i na cele inne niż tam określone, co w konsekwencji skutkowało brakiem rozpoznania istoty sprawy,

2.) art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez dowolną ocenę dowodów, wykraczającą poza ramy ich swobodnej oceny, przeprowadzenie błędnego wnioskowania, w szczególności poprzez:

a.) uznanie, że pozwany nie wykazał, iż w niniejszej sprawie zaistniały podstawy do przypisania pozwanemu odpowiedzialności odszkodowawczej na podstawie art. 415 k.c.,

b.) pominięcie zeznań powoda w części dotyczącej nienależytego sporządzenia opinii w sprawie przez biegłego K. J.,

c.) brak powiązania faktu zawężenia zakresu opinii sporządzonej w sprawie prowadzonej przed Sądem Okręgowym pod sygn. akt: XVIII C 1155/16

z oddaleniem w tej sprawie powództwa powoda,

d.) uznanie, że powództwo powoda w sprawie prowadzonej przed Sądem Okręgowym pod sygn. akt: XVIII C 1155/16 zostało oddalone w oparciu o całokształt zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego a nie jedynie w oparciu o opinię biegłego K. J.,

a w konsekwencji błędnym uznaniem, że pozwanemu nie sposób przypisać odpowiedzialności odszkodowawczej względem powoda,

III. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

1.) art.415 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, ewentualnie jego błędną wykładnię i uznanie, iż powodowi nie przysługuje względem pozwanego roszczenie o zapłatę odszkodowania, gdyż:

a) powód nie wykazał swoich twierdzeń a poczynione ustalenia faktyczne nie potwierdziły, ani podstawy prawnej ani związku skutkowo przyczynowego pomiędzy wydaniem opinii przez biegłego a niekorzystnym wyrokiem w sprawie, w której powód wnosił o zasądzenie od Gminy T. 80000 zł

z odsetkami i kosztami sądowymi, a która została oddalona, podczas gdy złożone w sprawie opinia biegłego sądowego D. B. z dnia 7 lipca 2021 r. oraz złożone przez niego zeznania na rozprawie w dniu 4 sierpnia 2021 r., sygn. akt I C 699/20, opinia biegłej sądowej D. (...) W. z listopada 2020 r., złożona do akt sprawy prowadzonej pod sygn. akt I C 699/20 oraz opinia biegłej sądowej

A. K. z dnia 18 sierpnia 2017 r., sygn. akt XVIII C 1001/16, załączona do apelacji w sprawie o sygn. akt: XVIII C 1155/16 potwierdzają, że powód miał możliwość uzyskania decyzji o warunkach zabudowy dla działki (...) (lub działek o analogicznym usytuowaniu) na cele zabudowy jednorodzinnej i siedliskowej bądź zagrodowej,

b) powód nie wykazał by zaistniały okoliczności przytoczone jako uzasadnienie jego twierdzeń w pozwie, a w szczególności, aby pomiędzy przegraniem przez powoda sprawy o zapłatę skierowanej przeciwko Gminie T. a działaniem pozwanego zachodził związek skutkowo przyczynowy wskazany w art. 361 § 1 k.c., wedle tam wskazanej koncepcji adekwatnego związku przyczynowego, podczas gdy złożone w sprawie opinia biegłego sądowego D. B. z dnia 7 lipca 2021r. oraz złożone przez niego zeznania na rozprawie w dniu 4 sierpnia 2021 r., sygn. akt: I C 699/20, opinia biegłej sądowej D. W.z listopada 2020 r., złożona do akt sprawy prowadzonej pod sygn. akt: I C 699/20 oraz opinia biegłej sądowej A. K. z dnia 18 sierpnia 2017 r., sygn. akt: XVIII C 1001/16, załączona do apelacji w sprawie o sygn. akt: XVIII C 1155/16 potwierdzają, że powód miał możliwość uzyskania decyzji o warunkach zabudowy dla działki (...) (lub działek o analogicznym usytuowaniu) na cele zabudowy jednorodzinnej i siedliskowej bądź zagrodowej,

c) nie zaistniały dalsze elementy podstawy prawnej wskazywanej jako podstawa roszczenia, a mianowicie, aby pozwany ze swojej winy wyrządził szkodę powodowi, podczas gdy złożone w sprawie opinia biegłego sądowego D. B. z dnia 7 lipca 2021 r. oraz złożone przez niego zeznania na rozprawie w dniu 4 sierpnia 2021 r., sygn. akt: I C 699/20, opinia biegłej sądowej D. (...)— W.z listopada 2020 r., złożona do akt sprawy prowadzonej pod sygn. akt: I C 699/20 oraz opinia biegłej sądowej A. K. z dnia 18 sierpnia 2017 r., sygn. akt XVIII C 1001/16, załączona do apelacji w sprawie o sygn. akt: XVIII C 1155/16 potwierdzają, że powód miał możliwość uzyskania decyzji o warunkach zabudowy dla działki (...) (lub działek o analogicznym usytuowaniu) na cele zabudowy jednorodzinnej i siedliskowej bądź zagrodowej.

Apelujący wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie o uwzględnieniu powództwa w całości,

ewentualnie o:

2. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania,

3. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu w I i II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany wniosł o:

1. oddalenie apelacji w całości,
2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, według norm przepisanych i to z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się nieuzasadniona.

Apelacja zawiera zarzuty zarówno naruszenia prawa procesowego, jak i naruszenia prawa materialnego.

W ramach zarzutów naruszenia prawa procesowego apelujący odnosi się pośrednio do zasadności rozstrzygnięcia, które zapadło w sprawie XVIII C 1155/16 Sądu Okręgowego w Poznaniu (po złożeniu apelacji I ACa 1133/18 Sądu Apelacyjnego w Poznaniu), a w której to sprawie biegły K. J. (1) (pozwany w niniejszej sprawie) wydał opinię.

W szczególności powód przeprowadził wywód, co do wartości merytorycznej tej opinii oraz dokonał oceny uchybień, których jego zdaniem dopuścił się biegły wydając tę opinię. Nadto, zdaniem apelującego mający miejsce fakt zawężenia zakresu opinii sporządzonej przez pozwanego w sprawie prowadzonej przed Sądem Okręgowym pod sygn. akt XVIII C 1155/16, jest przez niego łączony z oddaleniem powództwa powoda w tej sprawie. Powód czyni także pogłębiony wywód także, co do procedowania sądu orzekającego w sprawie XVIII C 1155/16, oceniając negatywnie to, że sąd orzekający w pierwszej instancji w sprawie XVIII C 1155/16 nie zasięgnął opinii kolejnego biegłego.

Cześć sformułowanych zarzutów naruszenia prawa procesowego opiera się na założeniu, że w ramach niniejszego postępowania możliwa była ocena merytorycznej wartości opinii biegłego K. J. (1) (pozwanego w niniejszym postępowaniu), wydanej w sprawie XVIII C 1155/16 Sądu Okręgowego w Poznaniu.

Zdaniem Sądu Okręgowego – co do zasady – jeżeli opinia biegłego wydana na zlecenie sądu w sprawie cywilnej została wykorzystana przez sąd na potrzeby rozstrzygnięcia tej sprawy cywilnej to nie możliwości ponownego badania merytorycznej wartości tejże opinii w innym postępowaniu cywilnym. Opinia biegłego K. J. (1) podlegała ocenie przez Sąd Okręgowy w Poznaniu jako sąd I instancji orzekający w sprawie XVIII C 1155/16, jak również przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu przy rozpoznaniu apelacji (sygn. akt I ACa 1133/18), a co do wywiezionej przez powoda skargi kasacyjnej to Sąd Najwyższy postanowieniem z 20 grudnia 2020 r., wydanym w sprawie II CSK 170/20 odmówił jej przyjęcia do rozpoznania. Zastrzeżenia co do opinii winny być składane w postępowaniu rozpoznawczym, w którym przeprowadzono dowód z opinii biegłego (i były – np. pismo pełnomocnika powoda k.486-489, k.497-499 akt XVIII C1155/16), a kwestia zażądania dodatkowej opinii innego biegłego z dziedziny architektury i urbanistyki stanowiła jeden z zarzutów apelacji skierowanej przez powoda do Sądu Apelacyjnego w Poznaniu.

Powyższy wywód nie oznacza jednak, że nie można pociągnąć biegłego sądowego do odpowiedzialności za szkodę powstałą na skutek sporządzenia przez niego fałszywej opinii. Konieczne jednak jest wykazanie, że biegły miał świadomość, iż sporządzona przez niego ekspertyza jest wadliwa oraz, że biegły przewidywał skutek, jaki wywoła to w toczącym się postępowaniu (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 15 stycznia 2021 r. V CSKP 201/21). Okoliczności takie nie były jednak przedmiotem zarzutów apelacyjnych.

Bezpodstawny jest zarzut naruszenia art. 227 k.p.c. w zw. z art. 248 § 1 k.p.c., polegającego na oddaleniu wniosku dowodowego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu architektury i urbanistyki, który to wniosek

zmierzał do wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy, co miało wpływ na jej rozstrzygnięcie, gdyż Sąd I instancji orzekał na podstawie niepełnego materiału dowodowego sprawy, a w konsekwencji niezasadne oddalenie roszczenia powoda. Postanowienie Sądu Rejonowego o oddaleniu ww. wniosku dowodowego, wydane na rozprawie w dniu 20 października 2021 r. jest postanowieniem niezaskarżalnym

w drodze zażalenia - nie jest ono bowiem postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie, ani postanowieniem wymienionym enumeratywnie w treści art. 394 § 1 k.p.c. i art. 394^{1a} § 1 k.p.c., ani też nie podlega zaskarżeniu na podstawie przepisów szczególnych. Niezaskarżalność powyższego postanowienia Sądu I instancji nie oznacza jednak, że z chwilą jego ogłoszenia stało się ono prawomocne. Zgodnie bowiem z treścią art. 363 § 2 k.p.c., mimo niedopuszczalności odrębnego zaskarżenia, nie stają się prawomocne postanowienia podlegające rozpoznaniu przez sąd drugiej instancji, gdy sąd ten rozpoznaje sprawę, w której je wydano. Podstawą prawną badania przez Sąd odwoławczy zasadności niezaskarżalnych postanowień Sądu I instancji wydanych przed wydaniem wyroku w ramach tzw. uprzedniej kontroli prawidłowości orzeczenia jest przepis art. 380 k.p.c. Zgodnie z jego treścią sąd drugiej instancji, na wniosek strony, rozpoznaje również te postanowienia sądu pierwszej instancji, które nie podlegały zaskarżeniu w drodze zażalenia, a miały wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. Dopuszczalność kontroli niezaskarżalnych postanowień Sądu I instancji przez Sąd odwoławczy w trybie art. 380 k.p.c. znajduje potwierdzenie w utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego, który wskazuje, że „warunkiem takiej kontroli niezaskarżalnego postanowienia, które miało wpływ na wynik sprawy, jest zamieszczenie stosownego wniosku w środku odwoławczym skierowanym przeciwko postanowieniu podlegającemu zaskarżeniu zażaleniem” (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2014 r., II UZ 63/13, LEX nr 1418894). Sąd odwoławczy w pełni podziela również stanowisko Sądu Najwyższego, zgodnie z którym „gdy w sprawie występuje profesjonalny pełnomocnik wniosek taki powinien być jednoznacznie sformułowany, gdyż nie ma podstaw do przypisywania pismom przez niego wnoszonym treści wprost w nich niewyrażonych” (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2008 r., II CZ 54/08, LEX nr 447663; z dnia 28 października 2009 r., II PZ 17/09, LEX nr 559946).

Odnosząc powyższe uwagi na grunt przedmiotowej sprawy wskazać należy, że skoro sporządzona przez profesjonalnego pełnomocnika powoda apelacja w swojej treści nie zawiera stosownego wniosku, o którym mowa w art. 380 k.p.c., to przeprowadzenie przez Sąd odwoławczy merytorycznej kontroli postanowienia dowodowego Sądu Rejonowego z dnia 20 października 2021 r. nie jest dopuszczalne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2013 r., II CZ 83/13, LEX nr 1418728 i z dnia 19 listopada 2014 r., II CZ 74/14, LEX nr 1554581).

Nadto kwalifikacja części z zarzutów naruszenia prawa procesowego budzi zastrzeżenia. Nie można uznać jako zarzutu naruszenia prawa procesowego art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez dowolną ocenę dowodów, wykraczającą poza ramy ich swobodnej oceny, przeprowadzenie błędnego wnioskowania, w szczególności poprzez uznanie, że pozwany nie wykazał, iż w niniejszej sprawie zaistniały podstawy do przypisania pozwanemu odpowiedzialności odszkodowawczej na podstawie art. 415 k.c. Taki zarzut winien być rozpatrywany w kategoriach zarzutu naruszenia prawa materialnego przez niezastosowanie przepisu art.415 k.c.

Co do zarzutów naruszenia prawa materialnego to apelujący w pierwszej kolejności zarzucił naruszenie art.415 k.c. przy czym wskazał wykluczające się „niewłaściwe zastosowanie” tego przepisu ewentualnie jego „błędny wykładnię”.

Zdaniem Sądu odwoławczego Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej wykładni przepisu art.415 k.c. wskazując, że działaniom pozwanego nie można przepisać znamion czynu niedozwolonego, trafnie podkreślając, że zebrany w sprawie materiał dowodowy nie potwierdził zaistnienia po stronie pozwanego nierzetelności, niekompetencji, niezajomości dziedziny bądź specjalizacji. Tym samym powód nie podołał ciężarowi dowodu.

Co do uzasadnienia zarzutów postawionych w zakresie naruszenia prawa materialnego to Sąd Okręgowy zauważył, że D. B. (2) nie występował w niniejszej sprawie w charakterze biegłego, ale świadka, a dokument przez niego sporządzony i złożony do akt postępowania (k.425 i następne) nie ma waloru opinii biegłego. Podobne uwagi należy odnieść do dokumentu sporządzonego przez D. W. (k.335 i następne). Co do dokumentu z dnia 18 sierpnia 2017 r., którego autorem jest A. K., to dokument ten został złożony do akt postępowania XVIII C 1155/16, dowód z niego został

przeprowadzony na rozprawie apelacyjnej w dniu 21 listopada 2019 (I ACa 1138/18), a dokument został oceniony przez Sąd Apelacyjny jako nie podważający metodologii przyjętej przez biegłego K. J. (1) (k. 14 uzasadnienia).

Z przedstawionych względów zarzuty podniesione w apelacji pozwanego nie zasługiwały na uwzględnienie, co skutkowało oddaleniem wniesionego powoda środka zaskarżenia na podstawie art. 385 k.p.c. (pkt 1 sentencji wyroku).

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy rozstrzygnął w punkcie 2 sentencji wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. obciążając powoda tymi kosztami w całości jako stronę przegrywającą. W tej sytuacji zasądzone od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1 800zł z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym, odpowiadającą stawce minimalnej określonej na podstawie § 2 pkt. 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. O ustawowych odsetkach za opóźnienie od zasądzonych kosztów postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1¹ k.p.c.

Maria Antecka